

Odaítélték az 1965. évi Lenin-díjakat

● Moszkva (TASZSZ)

A Lenin-díj Bizottság odaítélte az 1965. évi tudományos, művészeti és zornalisztikai Lenin-díjakat.

Kiváló tudományos művekért és technikai alkotásokért tudósoknak, mérnő-

köknek, az ipar különböző területein dolgozó szakembereknek összesen 16 Lenin-díjat ítéltek oda. A többi között kitüntették Jurij Zavadskij színpadi rendezőt, Grigorij Kozincev filmrendezőt, Nikolaj Mordvinov és Innokentij Szokotunovszkij színészt, Leonyid

Kogan hegedűművészt, Szergej Szmirnov író és a három „Kukrinyicski” közös elnevezés alatt ismert művészt: Mihail Kuprijanovot, Porfirij Krilovot és Nyikolaj Szokolovot.

A Lenin-díjakat minden évben április 22-én, Lenin születésnapján ítélék oda.

Egy páratlan alkotóközösség

Az a három művész, aki immár negyven esztendeje Kukrinyicski néven a maga nemében egyedülálló alkotóközösségben dolgozik, az idén méltán nyerte el a Lenin-díjat.

Mihail Kuprijanov, Porfirij Krilov és Nyikolaj Szokolov jelölését a Lenin-díjra sok neves szovjet művész lelkesen támogatta. Kiemelték Kukrinyicski alkotásainak óriási társadalmi visszhangját, bölcs egyszerűségét, művészetük igazságát és demokratizmusát, szatirikus jellemzéseik pontosságát és élességét. Kuprijanov, Krilov és Szokolov a húszas évek közepén találkoztak Moszkvában. Közép-Oroszország és a Volga vidék különböző városaiból jöttek fel tanulni. Az 1925-ben megjelent első közös karikatúrájuk sikere a művészek további sorsát el is döntötte. Azóta sohasem váltak el egymástól.

Krilov jelenleg 62 éves, Kuprijanov és Szokolov pedig 61. Mindhárman nagyapa.

A művészek ugyanabban a házban laknak. Naponta délelőtt tíz órakor ugyanazon a helyen találkoznak és együtt mennek műtermükbe. Útközben megvitatják új alkotásuk témá-

ját. A műteremben ki-ki elkészíti a maga vázlatát, majd elfogulatlan elemzés után a legjobb vázlatot alapként elfogadják, a másik kettőtől pedig átveszik a legsikerültebb részleteket. A mű végső kivitelezését aztán rendszerint az egyik művész önkéntesen vállalja.

Igy dolgozik évtizedek óta napról napra a három mester, aki immár nemzetközi hírnévre tett szert és ugyanezzel megőrizte természetességét és igényességét saját munkájával szemben.

A művészeket a mérték-tartás jellemzi. Humoruk sohasem torzul vigyorra, líralságuk pedig mentes a szentimentalizmusból.

A Lenin-díjra karikatúráikat terjesztették fel. Művészetük fő, bár távolról sem egyetlen oldala a politikai satíra. Emellett azonban lírai, gyengédséggel és szomorúsággal teli akvarelleket és rajzokat is készí-

tenek. Így például a Csehov-elbeszélésekhez készített illusztrációik óriási népszerűséget szereztek nekik.

Kuprijanov, Krilov és Szokolov külön-külön talán csak tájképeket készítenek. Ezen a téren kissé eltérnek egymástól. Krilov a közép-oroszországi természet, Szokolov a Volgát, a volgai tájakat szereti, Kuprijanov az Azovi-tenger szépségének költője. Tájképeik gyakran megjelennek a tárlatokon. A három művész mindegyike azonos számú művet szokott kiállítani.

Hét évvel ezelőtt a művészetben jelentkező új irányzatok hatására a Kukrinyicski-nemzedék. Natasa Kuprijanova, Andrej Krilov, Mihail Szokolov „Mikrokukszi” néven, alkotó közösségre léptek, mint apáik, de ők már inkább külön-külön szeretnek dolgozni.

Jogos ítélet

Évek óta nem tárgyaltak a Csongrád megyei bíróságon olyan, vagy ahhoz hasonló bűncselekményt, mint amelyet dr. Szigeti János rendelőintézeti fogorvos, Újszeged, Egressy Béni utca 28.

szám alatti lakos és felesége követett el. A Szigeti család jó anyagi körülmények között élt, a Bácsalmásról nemrég költöztek Szegedre. Itt házat vettek, s nyaralójuk is volt a Balaton partján. Anyagi jólétükhöz az is hozzá tartozott, hogy külföldet láthassanak. Dr. Szigeti önmagának, feleségének és három gyerekeinek turista útlevélt kért és kapott a nyugat-európai államokba, s még a múlt év októberében elutaztak. Bejártak Ausztriát, Olaszországot s végül a Német Szövetségi Köztársaságban kötöttek ki.

Idehaza ismerőseik és barátaik úgy tudták, hogy Szigetiék egy hónapig turistáskodnak külföldön. A hazaküldött újdözlő lapok is erről tanúskodtak. Később azonban Szigeti három hónap szabadságot kért munkahelyétől, a szegedi rendelőintézetből. Ezt azonban nem kapta meg. Hamarosan kibújt a szög a zsákból, mert Szigeti egy levelében közölte itthoni ismerőseivel, rokonaival és munkahelyével, hogy Nyugat-Németországban telepednek le.

A három hónap fizetés nélküli szabadság alatt mindenesetre meg akarta kóstolni az ottani életet, ezért nem határozott azonnal. Mielőtt elindultak volna, „biztosították” magat. Közjegyző előtt hitelesített meghatalmazást hagyott hátra anyjának, amelyben minden ingó és ingatlan vagyonát ráhagyja, illetve rendelkezhetik vele, eladhatja, s távollétében ügyeiket képviselheti. Fogorvosi gépet mindenesetre az utazás előtt még értékesítette. A turista útlevelet tehát csak ürügy volt Szigetiéknek ahhoz, hogy új „házat” keressenek.

Hazatérés megtagadása büntette miatt a szegedi járásbíró Szigetiék távollétében folytatta le a tárgyalást és hozott ítéletet. Dr. Szigeti Jánost három év és hat hónapra, a feleségét pedig három év és két hónapra szabadságvesztésre ítélte. A bíróság az ítéletben azt is kimondotta, hogy Szigetiéknek elkobozzák minden ingó és ingatlan vagyonukat.

Felvételre keresünk KÖZGAZDÁSZT, aki közgazdasági egyetemet vagy technikumot végzett és több éves gyakorlatlal rendelkezik, valamint ipari mérlegképes képesítéssel rendelkező, vagy mérlegképes tanfolyamra járó és gyakorlatlal rendelkező ipari KÉPESÍTETT KÖNYVELOT. A jelentkezést írásban vagy személyesen a Rostkikészítő Vállalat személyzeti osztályára kérjük. Szeged, Béke utca 11—13. K 94

LÉDA

Különös, rég a történelem kódébe befosztott alakok vergődik végig groteszk vitustáncukat Miroslav Krleža színműveiben. A mai jugoszláv irodalomnak ez a — már életében klasszikussá nőtt — „nagy öregje”, az *Areteus* című, nagy háborúellenes dráma, a *Zászlók* című, világsikerű aratótt, önéletrajzi jellegű regény, és sok más nagyszerű irodalmi mű megalkotója kiválóan ismerte a századeleji magyar társadalom életét, mind a nagy- és kispolgárságát, mind a dzsentirréteget — s a velük lélektanilag erősen rokon *Glembay-kör*, a horvátországi patriciusok halálraírt világát, melynek pánikos végvonaglását épp dráma-trilógiája harmadik részében, a Szabadkai Népszínház művészei által bemutatott, *Léda* című drámaszatírájában ábrázolta.

A dráma-trilógia — külön-külön is egységes egészet alkotó — első két részét, a *Glembay urak* és az *Agónia* című drámákat már előzőben megismerhettük. Az *Agónia*-ban döbbenetes alakítást nyújtó Ajtay Andor érett művészetében, s Tolnay Klári és Bessenyei Ferenc árnyalt szerepformálásában épp a közelmúltban gyönyörködhattunk: a TV képernyőjén láthattuk a darabot. Nos, az 1913-ban elindított történet 1925 táján fejeződik be, az utána, egy farsangi tivornya végakordjaival — és itt, a *Léda*-ban nemes, nemzetes Szlougán Melitta, azaz Klanfárné széthulló, összekuszált szerelmi kapcsolatok hínárjában rángó alakja — groteszk jelképpé formálódik a néző szeméi előtt. Saját társadalmi rétegének jelképévé, melynek determináltan el kell pusztulnia, végérvényesen el kell tűnnie a történelem színpadáról. Már az sem segít rajtuk, hogy végső kísérletként újjazdagokat hálónak be s parnevű férjek karjára fonódnak folyondárként, — hisz erkölcsi tartásuk már semmilyen tekintetben sincs, s hasonlatosak ahhoz a rothadt narancshoz, melyet a Léda című darabban művészetét vagyonszerző közöszé Julesztó művész, Aurél fest vásznára...

A finom lélektani nüanszokkal dolgozó, szatíras hangvételű „komédia” (inkább tán: tragikomédia) szereplői közül mindegyik a remek orgánummal rendelkező, férfias Pataki László (a blazirt úri vishák, „vitéz” Urbán Olivér figurájának megformálója) és a vályogvető fiából iparmágnássá emelkedett Klanfár megszemélyesítője, Fejes György tetszett. Mindketten kiemelkedően tehetséges jellemzők; kár, hogy Pataki a valóban elsődleges „fapofaságot” nem motiválta gyakrabban komikus mozzanatokkal. Fejes György kiválóan érzékeltette a figura karakterét: tudott szögletesen nyers és — halott anyjára gondolva — emberien megrendült is lenni.

A feleségeket alakító Heck Paula és

Krleža drámája a Szabadkai Népszínház vendégjátékán

Tóth Éva és Pataki László a színmű egyik jelenetében

Tóth Éva rokonszenves, tehetséges művészek. Kettejük közül Tóth Éva alakítását éreztük összetettebbnek, drámaibb hevületűnek. Különösen ott lehetett tudatos elmélyültség, intellektuális erőt érzékelnünk játékában, ahol önmagával kell tusakodnia Klanfárnak — bukását megelőzően.

Virág Mihály rendezése átgondolt, mértékartóan pontos, a figurák jellemét plasztikussá tevő apróságokra is kiterjedően gazdag munka. Nagy kár, hogy az első részben nem hangsúlyozta eléggé az ironikus mozzanatok és helyenként bizonytalankodott a darab ritmusát illetően; így az első percek vontatottaknak hatottak. A diszkrét és jellemtervező Dusan Jeričević kifogástalan munkát végzett.

A kedves, meleg hangulatú színházi est emlékezetes mozzanataként Vaszy Viktor érdemes művész, igazgató és Miklós Klára Jászai-díjas művészón gratulált a vendégtársulatnak a Szegedi Nemzeti Színház képviselőjében.

Dér Endre

ÚJRA SIKERÜLT

Külsőleg nagyon keveset változott egy év óta Szegeden a Széchenyi tejítő. Kifestették a falakat, s éppen olyan tisztaság fogadja a vendégeket, mint azelőtt. Csak a pulton változott a rend. Összebb szorultak a szocialista címet szimbolizáló zászlók s a jelvényeket, amikor már összeültek. Váltak, hogy az ültet festése ellenére teljesítik a negydedes tervet, maguk végzik el a takarítást, kimossák a függönyöket, s a lehetőségek

A napi munka mellett tanulnak is. Az új üzletvezető, Szőgi Józsefné, azután Pálfi Józsefné és Molnár Istvánné üzletvezetői tanfolyamra jár. A többiek szemináriumokra. Még meg sem kapták a szocialista címet szimbolizáló zászlót s a jelvényeket, amikor már összeültek. Váltak, hogy az ültet festése ellenére teljesítik a negydedes tervet, maguk végzik el a takarítást, kimossák a függönyöket, s a lehetőségek

szerint még udvariasabbak lesznek a vendégekkel. S hogy a brigád egy nagy család, ez náluk nemcsak szó, Mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az idősebbek anyai szeretettel foglalkoznak az üzletben dolgozó kereskedelmi tanulókkal. Tanácsokat adnak, segítséget. S mind a három tanuló szívesen megy be az üzletbe. Ilyenkor is hazamennek.

K. A.

A „lelkes” ember

„A Dél-Magyarország Olvasóink írják” című rovatában Dobó Lajos, Petres utca 17. szám alatti lakos a Pacsirta utca gyalogjárójának rossz állapotát teszi szóvá, s felajánlja, hogy azt társadalmi munkában megjavíttják.

Ezzel a szöveggel kezdődött a II. kerületi tanács végrehajtó bizottságának levele, melyben arról is értesítettek, hogy a Dobó Lajos által kért anyagot a járdajavításhoz biztosítják. Értesítették a kérelmezőt is, hogy a kerületi tanács építési- és közlekedési csoportjánál megkaphatja az anyag kiutalást.

El is ment a levél, a postás kereste a Petres utca 17-es számú házat. Végül Dobó Mihályhoz vitte be a levelet, aki, ha nem is a Petres utcában lakik, de a környéken, s az ügyről nem tudott. Elindultunk mi is, hogy felkeressük azt az embert, aki nemcsak a saját környékével, de a tőlük körülbelül egy kilomé-

terre eső utcák állapotával is törődik. Nemcsak a postás, mi sem találtuk. A Petres utcában ugyanis 17-es számú ház nincs, s még a „házhely helyén” sem lehetne építkezni, mivel ott a rókusi tó vize nyaldossa a partot.

Mivel ilyen lakcímű Dobó Lajos nem létezik, talán egy kis „angyalka” volt az, aki ezt a levelet írta? Mivel ez nem lehetséges, arra voltunk kénytelenek gondolni, hogy egy „tréfás kedvű” olvasónk írt, s mozgatótt meg több hivatalos szervet. Sem a tanács, sem szerkesztőségünk nem restellte a fáradságot, s reagált a levélíró lelkes ajánlkozására. Közöltük az ajánlkozást, és a tanács intézkedett.

Most nekünk lenne egy javaslatunk. Mielőtt a Pacsirta utcát „megjavítaná” Dobó Lajos, arra kérjük, őt a „lelkes” embert: először a saját portáját tegye rendbe!

K. A.

Olasóink írják

NE TEGYÉK TÖNKRE

Néhány évvel örömmel tapasztalhattuk, hogy a tanács a város forgalmasabb utcaira szemétyűtöket rakatott. Sajnos néhány hónap múlva sok szemétyűtő már csaknem használhatatlanná vált, mert sok fiatal ezen próbálta ki erejét. Jó lenne, ha az illetékesek, amikor

A SZEMÉTYŰTÖKET!

az említett szemétyűtők felújításáról gondoskodnak, megoldást keresnének, hogy a szemétyűtők még erősebbek legyenek, hogy jobban ellen tudjanak állni a rongálókknak. A pusztítókát pedig felelősségre kell vonni!

Szabó Zsigmond

A MEGCSONKITOTT SZOBOR

Tudom, hogy az illetékesek többször rendbe hozták már a szegedi Dankó Pista szobrot. Most azonban vandál kezek újból letörték a szoborról a hegedű nyakát. Mivel az élenkülő idegen-

forgalommal a Hungáriában, s így a szobor előtt sok vendéki és külföldi megfordul, jó volna ezt a szoborhibát ismét megszüntetni.

Sz. J.

VIGYÁZZUNK PARKJAINKRA!

Az Április 4. útja városunk egyik legszebb utcája, a vasúton városunkba érkező vendégek 80 százaléka megfordul itt. Nem közömbös, hogy ennek az utcának a parkosítása milyen képet mutat. A parkosított részt úgy látom rendszeresen gondozzák, mégis különösen a széleket gyakran az arra járók letaposzák. Ezért ja-

vaslom, hogy úgy mint más városokban, itt is négy méter vastag huzalból kétsoros kis kerítést húzzanak. Ez megakadályozná a fű és a virágok letaposását, sőt jó lenne, ha a pedagógusok hazamenetelük előtt figyelmeztetnék a tanulókat: ne tegyék tönkre a parkot.

Sajben Sándor

A KÖSZÖNET HANGJÁN

A nagy nyílvanosság előtt mondom köszönetet az Anna-kúti csemegeüzlet dolgozóinak és vezetőinek, akik nagy becsületet és figyelmességet tanúsítottak.

A napokban élelmiszert vásároltam az üzletben és pénztárcámat — amelyben 850 forint volt — véletlenül a bevásárló táskám mellé tettem, így az leesett a földre. Sírva kerestem mindenhol,

de nem találtam. Eszembe jutott, hogy jó volna megnézni az Anna-kúti csemegeüzletben is, de már nem is reménykedtem, hogy a pénzemet megtalálom. Leírhatatlan volt az örööm, amikor a boltban az üzletvezető hiánytalanul átadta részemre a megtalált pénzt és tárcát.

S. Józsefné

NEM MINDEN

VEVŐ EGYFORMA?

Április 16-án délután 5 óra tájban bent jártam vásárolni a Kárász utcai 55-ös számú édességboltban. Ez idő alatt bejött egy asszonyka vásárolni és mivel az üzletben bent már nem volt csokoládé nyuszi, szerény udvariassággal arra kérte a vezetőt, hogy a kirakóban lévő csoki nyuszt vegye be, mivel az egész városban nem lehet már kapni. Erre a boltvezető nyersen kijelentette, nem bonthatja meg a kira-

katot, csak másnap. Hiába volt minden további kérés, a vezetőnő hajthatatlan maradt.

Úgy adódott, hogy este fél 7 tájban ismét vásároltam az üzletben. Ugyanakkor bejött egy láthatóan jó ismerőse a boltvezetőnek, s az most már az első szóra mosolyogva kivette a kért csokoládé nyuszt a „másnapig felbonthatatlan” kirakatból.

Dr. Dávid Lajosné